

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Záviskou v právní věci žalobce **J. M.**, t. č. ve Věznici Valdice, nám. Míru 55, 507 11 Valdice, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, k žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 9. 12. 2015, a rozhodnutí žalované ze dne 6. 11. 2015, **ve věci sirotčího důchodu**,

t a k t o :

I. Žaloba **se** v části, kterou napadá rozhodnutí žalované ze dne 9. 12. 2015, č. j. X, **odmítá**.

II. Žaloba **se** v části, kterou napadá rozhodnutí žalované ze dne 6. 11. 2015, č. j. X, **zamítá**.

III. Žádnému z účastníků **se n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Vymezení předmětu řízení

[1] Rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení ze dne 9. 12. 2015, č. j. X, bylo rozhodnuto podle ust. § 56 odst. 1 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“) tak, že byl žalobci odejmut od 14. 8. 2015 sirotčí důchod. Druhým žalobou napadeným

rozhodnutím žalované (rozhodnutí ze dne 6. 11. 2015, č. j. X) pak žalovaná zamítla námitky žalobce, kterými brojil proti rozhodnutí žalované ze dne 12. 6. 2014, č. j. X, kterým byl žalobci přiznán sirotčí důchod ve výši 5.624,- Kč měsíčně od 28.2.2014.

[2] Žalobce obě rozhodnutí napadl žalobou podanou k Městskému soudu v Praze dne 28. 12. 2015 (prostřednictvím pošty). Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 19. 1. 2016, č. j. 4 Ad 45/2015-12 bylo rozhodnuto o postoupení věci zdejšímu soudu, přičemž toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 25. 1. 2016.

Obsah žaloby

[3] Úvodem žaloby se žalobce věnuje rozhodnutí Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 2. 12. 2015, č. j. 15 C 396/2015-6, kterým bylo zastaveno řízení, které žalobce u zmíněného soudu inicioval, a v rámci kterého se u žalované domáhal vyplacení dávek sirotčího důchodu. Žalobce vymezil žalobní body poněkud komplikovaným a do jisté míry nepřehledným způsobem, pročez bylo nezbytné postavit najisto, čeho se žalobce domáhá, a která rozhodnutí napadá. V doplnění žaloby ze dne 9. 3. 2016 pak jednoznačně uvedl, že napadá obě (v záhlaví tohoto rozsudku identifikovaná) rozhodnutí žalované, přičemž obě tato rozhodnutí napadá ze shodného důvodu, tj. že mu nebyl vyplacen, resp. odejmut sirotčí důchod, přestože žalovaná zaslal platné potvrzení o studiu. Žalobce se domnívá, že názor žalované, že žalobce nebyl v rozhodné době nezaopatřeným dítětem podle ust. § 20 odst. 4 písm. a) ve spojení s § 52 zákona o důchodovém pojištění, je mylný.

Vyjádření žalované

[4] Žalovaná ve svém vyjádření ze dne 7. 4. 2016 odkázala na ust. § 88 odst. 8 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení (dále jen „zákon o organizaci a provádění sociálního zabezpečení“), přičemž navrhla žalobu proti svému rozhodnutí ze dne 9. 12. 2015, č. j. R-9.12.2015 – X odmítnout podle ust. § 68 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), neboť žalobce proti uvedenému rozhodnutí nepodal námitky. K žalobě proti rozhodnutí ze dne 6. 11. 2015, č. j. X pak žalovaná uvedla, že tímto rozhodnutím zamítla žalobcovy námitky, neboť tyto byly dány opožděně, když rozhodnutí ze dne 12. 6. 2014, č. j. X, jež bylo žalobci doručeno dne 25. 6. 2014, žalobce napadl námitkami až dne 30. 6. 2015. Žalovaná zdůraznila, že ve druhém žalobou napadeném rozhodnutí žalobci vysvětlila, kdo je podle zákona o důchodovém pojištění nezaopatřeným dítětem, seznámila žalobce se svým šetřením za účelem zjištění, zda z důvodu vzetí do vazby od 29. 6. 2014, lze žalobce považovat za studenta, resp. nezaopatřené dítě ve smyslu zákona o důchodovém pojištění.

Skutečnosti zjištěné ze správního spisu pro posouzení věci

[5] Dne 20. 5. 2014 požádal žalobce o přiznání sirotčího důchodu, a to vyplněným formulářem „Žádosti o pozůstalostní důchod“ ev. č. X, z něhož plyne, že žalobci zemřel dne X otec, E. M., nar. X. Na základě popsané žádosti byl žalobci přiznán sirotčí důchod ve výši 5.624,- Kč měsíčně od 28. 2. 2014 rozhodnutím žalované ze dne 12. 6. 2014,

č. j. X. Toto rozhodnutí bylo žalobci doručeno dne 25. 6. 2014. Součástí správního spisu je, mimo jiné, následující:

- podání žalobce ze dne 30. 3. 2015, kterým žádá o vyplacení důchodu na adresu Vazební věznice Praha Pankrác, přičemž v písemnosti žalobce zdůraznil, že je studentem MFF UK, ač se nachází ve vazbě;
- přípis žalované ze dne 11. 5. 2015 adresovaný žalobci, kterým jej žalovaná informuje o skutečnosti, že o nároku na sirotčí důchod bude rozhodnuto po obdržení aktuálního potvrzení o studiu, které žalovaná došetřuje na Univerzitě Karlově v Praze – ve spise se též nachází písemná komunikace mezi žalovanou a univerzitou;
- potvrzení o studiu na Univerzitě Karlově v Praze, Matematicko-fyzikální fakultě ze dne 30. 4. 2014 a 14. 5. 2015;
- podání žalobce ze dne 25. 9. 2015, kterým žádá o vyplacení důchodu na adresu Věznice Valdice;
- podání žalobce ze dne 29. 7. 2015, doručeno žalované dne 1. 7. 2015 (podáno na poštu dne 30. 6. 2015), který žalobce označuje jako „předžalobní výzvu“, kde je konstatováno, že se žalobce obrátí „nařčení“, že není studentem a požaduje vyplacení sirotčího důchodu – z obsahu spisu plyne, že žalovaná tuto písemnost vyhodnotila jako námitky proti rozhodnutí ze dne 12. 6. 2014, č. j. X.

[6] Obsahem správního spisu jsou rovněž obě napadená podání. Rozhodnutí ze dne 9. 12. 2015, č. j. R-9.12.2015 – 422/X bylo žalobci doručeno 14. 12. 2015 a rozhodnutí ze dne 6. 11. 2015, č. j. X bylo vypraveno dne 10. 11. 2015, přičemž ve správním spisu absentuje doručka, a žalobce sám tvrdí, že mu rozhodnutí bylo doručeno dne 8. 11. 2015.

Jednání soudu

[7] U jednání krajského soudu, bez účasti zástupce žalovaného správního orgánu, žalobce setrval na postavení statusu studenta, když se opřel o rozhodnutí Univerzity Karlovy ze dne 14.7.2016 ve věci přezkoumání rozhodnutí děkana matematicko-fyzikální fakulty o vyloučení ze studia a o zkušební zprávu za akademický rok 2015. Nedodržení lhůty k podání námitek proti rozhodnutí ze dne 6.11.2015 zdůvodnil nesprávným postupem žalované ohledně doručování z důvodu již jeho vzetí do vazby.

Právní úprava

[8] Podle ust. § 88 odst. 1 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení *[p]roti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení uvedených v § 3 odst. 3 písm. b) a d) až f) ve věcech důchodového pojištění lze jako řádný opravný prostředek podat písemné námitky do 30 dnů ode dne jeho oznámení účastníku řízení.*

[9] Podle ust. § 88 odst. 8 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení *[n]ení-li v odstavcích 1 až 6 a 9 stanoveno jinak, vztahuje se na řízení o námitkách, na rozhodnutí o námitkách a na přezkumné řízení a obnovu řízení, která se týkají rozhodnutí o námitkách, správní řád s tím, že § 90 odst. 1 písm. b), § 90 odst. 3 a § 90 odst. 6 věta druhá správního řádu se nepoužijí, a po dobu, po kterou probíhá*

přezkumné řízení soudní, lhůty uvedené v § 97 odst. 2 a § 100 odst. 2 správního řádu neplynou, a přezkumné řízení ani obnovu řízení, která se týkají rozhodnutí o námitkách, nelze zahájit, popřípadě v nich pokračovat.

[10] Podle ust. § 92 odst. 1, věty první zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správního řádu“), *[o]požděné nebo nepřipustné odvolání odvolací správní orgán zamítne.*

Nepřipustnost žaloby proti rozhodnutí žalované ze dne 9. 12. 2015, č. j. R-9.12.2015 – X

[11] Podle ust. § 68 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) *je žaloba proti rozhodnutí správního orgánu nepřipustná, nevyčerpal-li žalobce řádné opravné prostředky v řízení před správním orgánem, připouští-li je zvláštní zákon, ledaže rozhodnutí správního orgánu bylo na újmu jeho práv změněno k opravnému prostředku jiného.*

[12] Podle ust. § 46 odst. 1 věty první písm. d) s. ř. s. *nestanoví-li tento zákon jinak, soud usnesením odmítne návrh, jestliže návrh je podle tohoto zákona nepřipustný.*

[13] Vzhledem ke skutečnosti, že žalobce nevyčerpal řádné opravné prostředky (nepodal námitky), nezbylo soudu než žalobu v části napadající rozhodnutí ze dne 9. 12. 2015, č. j. R-9.12.2015 – 422/X podle ust. § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. odmítnout jako nepřipustnou (výrok I. tohoto rozsudku).

Právní posouzení věci samé

[14] Soud po provedeném dokazování dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, když nepřisvědčil žádné z žalobních námitek, resp. se těmito nezabýval, neboť žalobce nepodal v čas námitky a napadeným rozhodnutím č. j. X žalovaná zamítla námitky právě pro jejich opožděnost. Soud dospěl ke stejnému závěru jako žalovaná a podané námitky hodnotí jako opožděné, a soud tak neměl prostor se k namítanému vyjádřit.

[15] Přestože žalobce v žalobě, resp. doplnění žaloby netvrdí to, že by námitky proti rozhodnutí žalované ze dne 12. 6. 2014, č. j. X podal včas, soud se však včasností námitek musí zabývat z moci úřední. Rozhodnutí žalované ze dne 12. 6. 2014, č. j. X bylo žalobci doručeno dne 25. 6. 2014, lhůta pro podání námitek podle ust. § 88 odst. 1 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení skončila uplynutím dne 25. 7. 2014. Podání žalovaného, které lze jako tyto námitky hodnotit, přestože písemnost není takto výslovně označena, bylo žalobcem podáno až dne 30. 6. 2015, tedy skoro rok po uplynutí lhůty. Žalovaná tedy postupovala správně, pokud námitky podle ust. § 92 odst. 1, věty první, správního řádu, ve spojení s ust. § 88 odst. 8 zákon o organizaci a provádění sociálního zabezpečení zamítla pro jejich opožděnost.

[16] Soud zdůrazňuje, že obě napadená rozhodnutí obsahovala řádné poučení o podání opravného prostředku.

[17] Krajský soud pouze na okraj konstatuje, že není povolán přezkoumávat rozhodnutí Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 2. 12. 2015, č. j. 15 C 396/2015-6, přičemž by se mohl zabývat toliko tím, zda by tímto rozhodnutím nebyla „prodloužena“ lhůta k podání žaloby proti rozhodnutí žalované podle ust. § 72 odst. 3 s. ř. s. K této situaci však nedošlo, neboť žalobce podal žalobu ve lhůtě dvou měsíců od doručení napadeného rozhodnutí. Soud k závěru o včasnosti žaloby dospěl (přes nejasnosti týkající se doručování, když ve správním spise absentuje doručenko a žalovaný sám uvádí datum doručení, které předcházelo vypravení, jež je správním orgánem na napadeném rozhodnutí vyznačeno), především vzhledem ke skutečnosti, že napadené rozhodnutí bylo vydáno dne 6. 11. 2015, dvoutříměsíční lhůta proto nemohla uplynout před 6. 1. 2016 a žalobce dal žalobu na poštu již dne 28. 12. 2015.

[18] Ze všech výše uvedených důvodů tedy krajský soud podanou žalobu v části napadající rozhodnutí žalované ze dne 6. 11. 2015, č. j. X jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl a ztotožnil se se závěrem správního orgánu (výrok II. tohoto rozsudku).

[19] O náhradě nákladů řízení rozhodoval krajský soud podle § 60 odst. 1 a odst. 3 s. ř. s., neboť žaloba byla jednak částečně odmítnuta a dále s přihlédnutím k tomu, že procesně úspěšné žalované v souvislosti s tímto řízením žádné náklady, které by přesahovaly její obvyklou úřední činnost, nevznikly.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí č. 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Ostravě dne 27. července 2016

JUDr. Jana Záviská
samosoudkyně